

всюди, в мові й на письмі, вазначуємо м'якість с, ц¹⁾,
отже:

Артемівський, людський . . .
Старицький, Хмельницький . . .
пасовисько, письно . . .

Під впливом цих наростків вже й деінде с, ц, а також і з,
якщо вони стоять перед **к** — **м'ягчать ся**. То так кажемо
й пишемо:

ськати (пор. церк.: *искати*), *зіськати* (правди
не . . .), *військо* . . .
цькувати, цяцька, лопуцьки, багацько, зненацька . . .
близький, низький, совзський, різький . . .

42. Губні шелестівки — ц, б, в, ф, ш, — в українській мові не м'ягчать ся, вони все тверді, де б вони не стояли²⁾. Губні шело-
стівки

От і через те після них ніколи не можна писати м'якого
знаку, а голосівки: **я, є, ю, ї**, якщо вони стоять після губних,
мають свою питому вартість, себто:

я = ъа (*п'яний = п'їаний*)
є = ъе (*бе́мо = б'їемо*)
ю = ъу (*в'юн = в'їун*)
ї = ъі (*с'їм'ї = с'їм'їі*),

а не так, як у московській мові, де вони мають значіння:
а, е, у, і — з м'якою попередньою шелестівкою.

Заввага. Знаючи це, що губні шелестівки в українській
мові не можуть м'ягчити ся, ми й не потребуємо після

¹⁾ Ці „с“, „ц“ вимовляли ся колись твердо, як у московській мові,
але ж вони вподіbili ся до „к“, яке знов під впливом „ц“ посунуло
ся наперед до зубів. Це прикмета виключно української мови;
м'яких наростків: *-ський, -цький* — немає ні в одній славянській
мові (гл. ще § 49).

²⁾ Маленький ви́мок творить вимова слів: *свято, святий, цвях* [і
загалом тих слів, де є дві шелестівки, як ось: *червяк,*
т'ямний, цв'ягнути . . .], то в деяких околицях чується не: *св'ято,*
св'ятий, цв'ях, а так якось наче: *сьвято, сьвятий, цвьях* (через
те у Словарі Грінченка пишеть ся *святий, свято, цвях* — без
апострофа — і Драгоманов писав *св'ятий, не — с'в'ятий*). Та ці слова
ще й вимовляють ся: *сьвято, сьвятий, цвьях*, а навіть *сьс'вято,*
сьс'вятий.